

ФУНКЦІЇ ПРОКУРАТУРИ ТА ЇХ СПІВВІДНОШЕННЯ З ДІЯЛЬНІСТЮ

Віктор Сухонос,

*канд. юрид. наук, доцент, професор кафедри кримінально-правових дисциплін Української академії банківської справи Національного банку України,
м. Суми*

Після проголошення незалежності України деякі науковці та правники знову порушили питання обмеження функцій прокуратури. Ми вважаємо, що сьогодні в Україні ще не створені умови для передачі наглядової функції прокуратури іншим органам, оскільки стан злочинності погіршується, з'являються нові види злочинів.

Прокуратура України - це один із державних органів; її діяльність є важливим засобом забезпечення державою зміцнення законності. Прокуратура, використовуючи свої специфічні методи, посідає провідне місце в боротьбі із злочинністю та корупцією. Діяльність прокуратури, через яку реалізуються її функції, поширюється на всі сфери правових відносин і є специфічною формою державного впливу на ці відносини. Тому функції прокуратури органічно пов'язані з функціями держави, передусім із функцією забезпечення законності та правопорядку.

Мета та завдання, які стоять перед прокуратурою, є необхідними складовими елементами державної мети та завдань. Саме цим визначається сутність і соціальна роль прокуратури, її функції та місце у структурі державного механізму. Удосконалення діяльності органів прокуратури робить актуальним дослідження її функціонального змісту. Разом із тим слід зазначити, що з позиції теорії функцій проблеми організації та змісту діяльності прокуратури залишилися майже недослідженими. Проте вчені визнають, що функціональний метод при дотриманні деяких принципів набуває діалектичного характеру та залишається дієвим інструментом дослідження їх соціальної організації [1].

Термін «функція», який увів у науковий обіг німецький учений Г. Лейбніц, означає здійснення, виконання, коло діяльності, призначення, а також зміст самої діяльності [2, с. 719; 3]. Відомо, що в теорії зміст функцій розуміють як напрям діяльності. Однак В. Зеленецький зазначає, що вказівка лише на те, що функція - це визначення напрямку або вид процесуальної діяльності, нічого не дає для правильного усвідомлення поняття функції [4, с.

9]. В. Рябцев вважає функцією прокуратури такий вид її діяльності, який визначається соціальним призначенням прокуратури, визначеним в її завданнях; характеризується певним предметом відання; спрямований на вирішення завдань і вимагає використання притаманних йому повноважень і правових засобів [5, с. 65].

У філософії поняття «функція» вживається в декількох значеннях. Для суспільства функція визначається як службова роль (призначення) одного з елементів соціальної системи по відношенню до іншого або до системи у цілому; як роль, яку певний соціальний інститут виконує відносно споживачів суспільної системи більш високого рівня або інтересів соціальних груп і особистостей, які її утворюють.

До функцій прокуратури відносять взаємопов'язані з функціями держави та права основні напрями діяльності прокуратури, що визначені її метою та завданнями, відображають сутність і соціальне призначення прокуратури конкретного типу, здійснюються в межах компетенції прокуратури у визначених законом сферах правових відносин, реалізуючись через відповідні типи діяльності, використовуючи специфічні для кожного виду діяльності встановлені законодавством засоби [6, с. 5-6]. Існування різних визначень функцій прокуратури дають підстави стверджувати, що сама діяльність прокуратури є засобом і формою реалізації (виконання) її функцій. Остання визначає тип діяльності прокуратури, виділяє його в загальній структурі діяльності, а також зміст і засоби досягнення мети та завдань. В. Клочков зазначає, що діяльність такого типу має монофункціональний характер [6, с. 5-6]. Разом із тим не кожний напрям діяльності прокуратури відноситься до її функцій

(наприклад, організаційно-управлінська діяльність, яка не відображає сутність і соціальне призначення прокуратури, не орієнтована безпосередньо на досягнення її мети та завдань); її мета - організація діяльності з виконання функцій прокуратури).

Деякі автори ототожнюють органічно пов'язані, але не тотожні поняття «функція» і «діяльність» прокуратури. Це, на нашу думку, пояснюється тим, що вони орієнтуються на розуміння функції як «роботи, що здійснюється органом». Однак вони навмисно або через незнання ігнорують пряму вказівку на те, що функція в цьому значенні використовується в біології чи фізіології. Слід зазначити, що спроб визначити поняття «функція прокуратури», а не «функція» взагалі в наукових працях про організацію і діяльність прокуратури України зовсім небагато [7, с. 163-196, 164-384; 8, с. 56; 9, с. 45].

В. Клочков функції прокуратури визначив як взаємопов'язані з функціями держави та права основні напрями діяльності прокуратури. Він критикує В. Рябцева, який вважає, що зміст функцій прокуратури, які характеризують основні напрями її діяльності з виконання покладених на неї завдань, і є сутність прокуратури. Нам не є зрозумілою позиція В. Клочкова, оскільки В. Рябцев обґрунтовано доводить, що застосування функціонального підходу дозволяє науково систематизувати діяльність прокуратури. Крім того, В. Рябцев вважає, що функції реалізуються через компетенцію, і відносить до структурних частин функції повноваження та правомочні засоби. З таким його висновком погодитися важко. Якщо функція реалізується через компетенцію та охоплює повноваження, а компетенцію утворюють повноваження, то це означає, що функція реалізується через себе. Не можна погодитися з наведеною дефініцією функції прокуратури, передусім з визначенням її як «виду діяльності прокуратури» [10].

Таким чином, функції прокуратури взагалі, у тому числі в Україні, відображають об'єктивну потребу держави та суспільства у певній діяльності, яка відповідає поставленим законодавством меті та завданням. Функції визначають компетенцію прокуратури. У процесі діяльності та реалізації повноважень прокуратури права та обов'язки прокурорів усіх рівнів забезпечують за допомогою передбачених законом засобів досягнення мети та завдань, які поставлені перед прокуратурою.

Ототожнення функцій прокуратури з її діяльністю зумовлює різну класифікацію її функцій і навіть віднесення до них галузей (видів) її наглядової діяльності.

М. Косюта, Л. Давиденко і В. Тадевосян розглядають серед основних функцій прокуратури загальний нагляд, нагляд за розслідуванням злочинів, судовий нагляд і нагляд за дотриманням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах [8; 9; 11, с. 94]. Інші автори виділяють такі функції

прокуратури: нагляд за дотриманням законності, попередження порушень законності, профілактична функція тощо [12; 13; 14; 15, с. 89]. З тлумаченнями «профілактичної функції прокуратури» В. Мелкумова та деяких інших авторів ми не погоджуємося і приєднуємося до близької нам позиції В. Клочкова, який вважає, що правопорушення повинні попереджуватися прокуратурою при здійсненні всіх її функцій [6, с. 13].

Таким чином, галузі прокурорського нагляду пов'язані між собою й є різними напрямками однієї прокурорської діяльності, через яку здійснюється конституційна функція прокуратури, - нагляд за дотриманням і застосуванням законів.

Поняття функцій прокуратури як державного органу необхідно розглядати у взаємозв'язку з поняттям функцій держави. Відомо, що функціями держави є основні напрями її діяльності, які безпосередньо відображають її сутність як соціального явища. Функції держави закріплені в Конституції України як прямо, так і опосередковано: зміст і спрямованість діяльності держави, її обов'язок (ст. 3); здійснення державної влади (ст. 6); державне забезпечення, піклування (статті 11, 12, 13); найважливіші функції (ст. 17) тощо. Основні функції держави (на відміну від функцій державних органів) повною мірою не закріплюються в одному розділі Конституції. Вони є змістом практично всіх її розділів, але насамперед закріплені в розділі I, який присвячений загальним засадам Конституції та конституційного ладу [16, с. 42; 17].

Що стосується функцій державних органів, то ми вважаємо, що вони таких особливостей не мають. Сутність держави в них безпосередньо не відображена, а їх конкретна діяльність розкривається в державному механізмі. Тому Конституція України, визначаючи державний лад, закріплює нарівні з механізмом держави також основні її функції.

Критерієм для класифікації функцій держави є основні елементи її діяльності. Це, насамперед, суб'єкти, об'єкти, способи, мета, завдання, засоби діяльності тощо. Основними суб'єктами діяльності держави є сама держава, її землі, Республіка Крим, органи державної влади, до яких відноситься прокуратура та її складові. Як самостійна правова система в структурі органів держави прокуратура України також наділена сукупністю функцій, які повинні постійно впливати на зміцнення законності та правопорядку в державі. Визначення у законодавстві функцій прокуратури повинно ґрунтуватися не на позиціях «реформаторів», а на науковій основі

вересень 2007

й їх соціальній ролі. Цього не сталося, а вплив прихильників обмеження функцій прокуратури був настільки великим, що Верховна Рада України, не провівши об'єктивного аналізу умов

життєдіяльності та розвитку суспільства, потреб формування демократичної правової держави, прийняла Закон України «Про прокуратуру», яким обмежила функціональні

обов'язки прокуратури. Це суттєво позначилося на соціальному розвитку суспільства, зокрема обмежило можливості прокуратури при виконанні свого соціального призначення й участь в реалізації функцій держави щодо зміцнення законності та правопорядку.

Вирішуючи питання про перспективи розвитку прокуратури, необхідно мати на увазі, що її основною функцією завжди було та залишається виявлення порушень закону та вжиття заходів щодо їх усунення. Ця функція не має антидемократичної мети, а реально відповідає високим стандартам правової держави [18, с. 23].

Сьогодні не тільки науковцям і практичним працівникам, а й будь-якому громадянину України зрозуміло, що у прийнятій після проголошення України незалежною Конституції статус прокуратури був невиправдано звужений [19, с. 331]. Він, зокрема, не передбачав функції загального нагляду. Це зрозуміло, оскільки ставлення до прокуратури в усі часи було неоднозначним. В її історії не завжди були виважені перетворення, як, наприклад, під час судової реформи XIX ст. і під час революції на початку XX ст. Хоча тоді обвинувальна або позовна діяльність прокуратури, за твердженням дослідників, не замінила функції нагляду [20].

Судова реформа 1864 р. позбавила прокуратуру функції загального нагляду, але не тому, що такий нагляд був непотрібний, а тому, що він «зв'язував руки» всесильній адміністрації. Як зазначав О. Коні, проведена заміна характеру діяльності прокуратури може і була красивою з теоретичної точки зору, але вона здійснювалася всупереч адміністративному укладу суспільства, що, у свою чергу, суперечило внутрішнім потребам існуючого ладу [21, с. 8—21]. Тому в подальшому уряд Російської імперії змушений був відновити, хоч і в скороченому вигляді, елементи адміністративного нагляду.

Право саме собою не може впливати на свідомість і поведінку людей, якщо його норми не доведені до них. Цей вплив буде неефективним, якщо держава не здійснюватиме заходи щодо правового виховання громадян і забезпечення виконання правових норм. Отже, функції права не можуть бути реалізовані поза правоохоронною діяльністю учасників правовідносин, окремо від право-ознайомлюючої, правовиховної, правозастосовчої і правозахисної діяльності державних органів. Прокуратура також бере участь, використовуючи свої специфічні засоби, у здійсненні внутрішніх і деяких зовнішніх функцій держави, регулятивної й охоронної функцій права.

Діяльність прокуратури України, через яку реалізуються її функції, поширюється на певні сфери правових відносин і є специфічною формою державного впливу на ці відносини. Тому функції прокуратури органічно взаємопов'язані з функціями держави, передусім із функцією забезпечення законності та правопорядку і похідними від неї. Мета та завдання, що ставить держава перед прокуратурою, є необхідним елементом державної мети і завдання. Цим визначається

сутність і соціальна роль прокуратури, її функцій, місце в структурі державного механізму [6, с. 5]. Іншими словами, функції, мета та завдання прокуратури, встановлені державою за допомогою права, визначають місце прокуратури в структурі держави. Тому ми вважаємо, що прокуратура в Конституції України обґрунтовано посідає особливе місце в системі державних органів. Неточне, а тим більше неправильне, визначення цього місця суттєво заважає виконанню функцій прокуратури і навіть може виключити можливість їх виконання [22].

Сьогодні в результаті проведення політичних реформ і внесення до ст. 121 Конституції України змін передбачено не чотири, як було раніше, а п'ять функцій, які дещо посилили положення прокуратури в системі всіх органів, що здійснюють контрольні та наглядові функції. Нині до їх функцій належать:

- підтримання державного обвинувачення в суді;
- представництво інтересів громадянина або держави в суді у випадках, визначених законом;
- нагляд за дотриманням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство;
- нагляд за дотриманням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних із обмеженням особистої свободи громадян;
- нагляд за дотриманням прав і свобод людини та громадянина, дотриманням законів із цих питань органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, їх посадовими і службовими особами.

На сьогодні концепція функцій прокуратури закріплена в Конституції і має важливе теоретичне та практичне значення. Але в теорії ця концепція, на жаль, не розроблена. Як правило, функції прокуратури зводяться до прокурорського нагляду, хоча останній не охоплює всього змісту її діяльності [23, с. 10-13]. Суттєве значення має зміст соціологічного поняття функції як ролі, яку відіграє певний соціальний інститут, або процесу по відношенню до нього. У цьому контексті слід розглядати і діяльність прокуратури, яка поділяється на окремі частини, позначені сукупністю стійких показників.

У теорії права існує таке правило: загальне поняття функції права визначати як основні напрями впливу на суспільні відносини та поведінку людей, що зумовлюються сутністю та соціальним призначенням права в житті суспільства [24, с. 95-96].

Функції відображають найбільш суттєві ознаки та спрямовані на здійснення конкретних завдань, що постають перед правом. *Функції* - це такі напрями впливу права на суспільні відносини, при здійсненні яких потреба визначає необхідність існування права соціального явища. Право впливає на суспільні відносини через визначену правовими нормами компетенцію державних органів, повноваження посадових осіб, правовий статус громадян і юридичних осіб, заборони на скоєння

протиправних дій і санкції, які застосовуються до правопорушників.

Функціями держави є основні напрями її діяльності, що відповідають меті й основним завданням, характеризують її сутність і соціальне призначення. **Функції** - це основні напрями діяльності, без яких держава не може обійтися на конкретному етапі свого розвитку. Мета і завдання держави, залежно від змісту яких визначаються її **функції**, реалізуються в результаті здійснення функцій у процесі державної діяльності [6, с. 4]. Отже, держава здійснює своє призначення за рахунок виконання своїх функцій. Проте функції держави не можна ототожнювати з формами здійснення. До таких форм відносять право-творчу, виконавчо-розпорядчу, судову та правоохоронну діяльність держави. Функції держави відрізняються від функцій державного органу. Проте з точки зору їх впливу одна із оптимальних можливостей досягнення поставленої мети і завдань прокуратури суттєвого значення набуває визначення функцій *сумісних і несумісних*. Тому ми вважаємо, що основним принципом законодавчого регулювання діяльності прокуратури повинен стати принцип пріоритетності її функцій. При цьому найбільш пріоритетною повинна залишатися специфічна функція прокуратури - нагляд за дотриманням законів, який з моменту створення в Україні прокуратури (у складі Російської імперії) здійснювався тільки нею, а необхідність такого нагляду доведено часом [25, с. 83-122].

Слід зазначити, що будь-якій діяльності притаманні такі елементи, як мета, суб'єкти, об'єкти, компетенція, форми та методи [22]. Тому функціональні види діяльності прокуратури повинні характеризуватися певними ознаками цих елементів. Мету діяльності слід враховувати як видову ознаку, що дозволяє відокремити функції прокуратури від інших правових категорій. Відомо, що мета -це ідеальне бажання отримати той результат, на досягнення якого спрямована діяльність суб'єкта. Саме мета виступає інтегруючим, **вересень 2007**

тивний характер. Тому відмова від реалізації функцій або неналежне їх виконання означає невиконання поставлених завдань, а фактична діяльність органів прокуратури не завжди відповідає її функціям. В окремих випадках вона може вступати у протиріччя з ними. Це має місце тоді, коли прокуратура втручається в оперативно-господарську, фінансово-економічну діяльність підприємств і організацій, виконуючи обов'язки їх керівників.

Відповідно до завдань, покладених на прокуратуру, визначається і суттєва ознака її функцій. Проте визначальними є завдання, а функції будуть залежними. Ця залежність полягає в тому, що завдання визначає виникнення й існування функцій, їх зміст, а також впливає на форми і методи їх здійснення. Отже, поняття «функції прокуратури» відображає такий вид діяльності її органів, який визначається соціальним призначенням прокуратури, характеризується певним предметом, спрямований на розв'язання завдань, здійснюється з використанням властивої їй компетенції. При визначенні загального поняття та

системоутворюючим фактором діяльності, який об'єднує всі інші її елементи. В структурі функціональної діяльності органів прокуратури можуть змінюватися деякі її елементи, яле якщо мета не буде змінена, то функція залишається та сама. Тому тільки характер юридично закріплених за прокуратурою завдань може бути критерієм розмежування окремих функцій. Неналежне виконання функцій потребує удосконалення відповідної діяльності, але не може бути підставою для обмеження цієї функції.

Для дослідження кінцевої мети діяльності органів прокуратури, спрямованої на зміцнення законності в державі, необхідно забезпечити виконання окремих взаємопов'язаних між собою завдань. До таких завдань відповідно до ст. 121 і п. 9 Перехідних положень Конституції України відноситься забезпечення однакового розуміння та застосування законів, а також погодженої діяльності відповідних органів щодо реалізації законності та правопорядку в державі. Іншими словами, кожна функція прокуратури повинна бути спрямована на забезпечення поставлених державою завдань. Це дозволяє зробити висновок, що функції прокуратури завжди підпорядковані завданням, на вирішення яких вони спрямовані, тобто жодна функція, як би активно вона не здійснювалася, не може сама себе вичерпати. Вона залежить від того, чи вирішені завдання, поставлені перед прокуратурою на історично визначені етапи розвитку держави. Більше того, конкретні умови економічного та соціального розвитку країни в основному вимагають інтенсифікації, вдосконалення форм і методів, а також правових засобів реалізації тих чи інших функцій.

Виходячи з мети різних функцій прокуратури, можна констатувати, що вони не-однорядкові. За ієрархією їх можна поділити на *первинні (стратегічні) і безпосередні (поточні, тактичні)*.

Функції прокуратури слід відокремлювати від її діяльності, адже вони мають об'єк

ПРОКУРАТУРА

класифікації функцій прокуратури необхідно враховувати і таку важливу ознаку, як об'єкт її діяльності [7, с. 164; 26; 27].

Загальним об'єктом діяльності прокуратури є суспільні відносини, які врегульовані нормами права. Але для кожної функції прокуратури об'єкт її діяльності специфічний і пов'язаний із сферою правових відносин, що виникають у процесі здійснення різних функцій держави.

Повноваження певного органу є складовою частиною його компетенції, мають «межі у просторі», а інколи й «межі дії у часі», проте вони завжди предметні. Встановлюючи компетенцію органу держави, необхідно точно вказати сферу чи галузь властивих йому повноважень, характер питань, які слід вирішувати.

Для нашого дослідження поняття «предмет діяльності» необхідне тому, що з ним безпосередньо пов'язане визначення поняття «предмет нагляду» та інших функцій прокуратури. Предметом відання прокуратури, на нашу думку, можуть бути сфери

правових відносин, на які спрямована і в яких виявляється її компетенція. Науковці, досліджуючи діяльність прокуратури, як правило, перелічують види компетенції і не дають її конкретного визначення [28, с. 153-163].

Ми вважаємо, що *компетенція прокуратури* або іншого органу управління - це система їх повноважень, тобто суб'єктивних прав і особливих обов'язків, що окреслюються шляхом вказівки на функції прокуратури.

Інколи практичні працівники ототожнюють функції прокуратури з її компетенцією [8; 12; 29]. З таким підходом ми погодитися не можемо. Функції прокуратури визначають певні напрями її практичної діяльності відповідно до мети, а компетенція - це відображення функцій у повноваженнях прокуратури, її правах і обов'язках, тобто правове окреслення їх обсягу та меж. Функції прокуратури об'єктивно зумовлюють її компетенцію, до якої входять право й обов'язок здійснювати певного роду функції. Викладене дає можливість зробити важливий висновок: якщо наділення прокуратури або іншого державного органу тією чи іншою функцією не супроводжується визначенням її (його) повноважень з реалізації цієї функції, то це неодмінно викликає серйозні проблеми при виконанні функції, а також знижує ефективність діяльності при досягненні поставленої мети. Отже, можна стверджувати, що функції прокуратури або іншого державного органу є юридичним поняттям. Їх зміст залежить від установлень держави, що визначаються об'єктивними умовами. Якщо не буде застосовуватися функціональний підхід до аналізу діяльності прокуратури, то це зумовить, на нашу думку,

неправильний за своєю суттю висновок про те, що до змісту прокурорського нагляду як до правоохоронної діяльності відноситься і діяльність прокурора з організації боротьби із злочинністю, і вивчення стану законності, розроблення заходів боротьби з правопорушеннями і координація цієї роботи з органами та організаціями, яка здійснюється в інших формах на відміну від форм прокурорського нагляду за виконанням законів. На відміну від функції прокурорського нагляду за дотриманням прав і свобод людини та громадянина, дотриманням законів із цих питань, організація боротьби з правопорушеннями (ст. 121 Конституції України) здійснюється на принципово іншій організаційній основі, коли учасники цієї діяльності на паритетних умовах виробляють погоджувальні заходи та реалізують їх різними засобами і методами відповідно до своєї компетенції [30, с. 91, 267-287].

Література

1. *Авер'янов В. Б.* Функції і організаційна структура державного управління. - К, 1979. - 150 с.
2. *Философский энциклопедический словарь.* - М., 1983. - 839 с.
3. *Бачило И. Л.* Функции органов управления (правовые проблемы оформления и реализации). - М., 1976. - 21 с.
4. *Зеленецкий В. С.* Функциональная структура прокурорской деятельности. - Х., 1978. - 321 с.
5. *Рябцев В. П.* Функции и направления деятельности органов прокуратуры // Прокурорский надзор в Российской Федерации. - М., 2000.

ПРОКУРАТУРА

№ 9

6. *Клочков В. В.* Функции прокуратуры: понятие, соотношение, классификация // Прокуратура. Законность. Государственный контроль: Сборник научных трудов. - М, 1995. - 143 с.

7. *Якимчук М. К.* Проблемы управления в органах прокуратуры Украины: теория і практика. - К., 2001. - 439 с.

8. *Косюта М.* Правове регулювання представницької функції прокуратури // Право України. - 1997. - № 12. - С. 53-57.

9. *Давиденко Л. М.* Функції прокуратури України згідно з новою Конституцією України // Право України. - 1997. - № 6. - С. 43-45.

10. *Сухопос В. В.* Роль дефиниций в законодательстве о прокуратуре: анализ Конституций других государств // Материалы Международной конференции, 22-23 сентября 2006 г. - Черновцы, 2006.

11. *Тадевосян В. С.* Прокурорский надзор в СССР. - М., 1956. - 300 с.

12. *Мамедов Г.* Понятия функций прокуратуры // Прокуратура. Людина. Держава. - 2005. - № 3. - С. 76-81.

13. *Дрижечаний І.* Прокуратура як ефективно функціонуюча система // Вісник прокуратури. - 2003. - № 1. - С. 3-6.

14. *Глебов А.* Функции прокурорского надзора // Совершенствование прокурорского надзора в СССР. - М., 1973. - С. 74-82.

15. *Мелкумов В.* Функции советской прокуратуры // Советское государство и право. - 1980. - № 11.

16. *Погорілко В. Ф., Кривенко Л. Т., Авер'янов В. Б. та ін.* Проблеми реалізації Конституції України: теорія і практика. - К, 2003. - 652 с.

17. *Литвак О., Шумський П.* Функції прокуратури України. - Хмельницький, 1998. - 390 с.

18. *Давиденко Л., Суботин Є., Червякова О., Ма-рочкін І.* Загальний нагляд прокуратури: минуле, сучасне, майбутнє // Право України. - 1996. - № 10. - С. 23-25.

19. *Шемшучеико Ю. С.* Конституції і конституційні акти України: історія і сучасність. - К, 2001. - 400 с.

20. *Щегловитов И. Т.* О праве судебных следователей направлять дела к прокурорскому надзору без производства следствия // С. М. Казанцев. До-революционные юристы о прокуратуре. - СПб., 2001. - 287 с.

21. *Коти А. Ф.* Собрание сочинений: В 8 т. - М., 1968. - Т. 5.

22. *Сухопос В. В.* Про форми і методи діяльності прокуратури // Прокуратура. Людина. Держава. - 2004. - № 4. - С. 7-14.

23. *Каркач П. М., Марочкин Г. Е.* Прокурорський нагляд в Україні. - Х., 2005. - 240 с.

24. *Сухопос В. В.* Теорія держави і права. - Суми, 2005. - 536 с.

25. *Сухопос В. В., Лакізюк В. П., Грицаєтко Л. Р., Руденко М. В.* Прокуратура України. - Суми, 2005. - 566 с.

26. *Грошевий Ю. М., Марочкі І. Е., Чувилев А. Д.* Прокурорський нагляд в Україні. - Д., 1997. - 255 с.

27. *Прокурорський надзор в Российской Федерации.* - М., 1999. - 400 с.

28. *Косюта М. В.* Прокурорська система України в умовах демократичного суспільства. - О., 2002. - 375 с.

29. *Слинько С.* Проблеми процесуальних функцій прокуратури // Право України. - 2003. - № 12. - С. 70-72.

30. *Сухопос В. В.* Організація і діяльність прокуратури України: історія і сучасність. - Суми, 2004. - 348 с.

Сухонос, В. Функції прокуратури та їх співвідношення з діяльністю [Текст] / В. Сухонос // Підприємництво, господарство і право. - 2007. - № 9. - С. 94-99.